TÜRKİYE EKONOMİSİNİN GÜNCEL SORUNLARI 1

Editörler

Doç. Dr. Hüseyin Naci BAYRAÇ

Doç. Dr. Emrah DOĞAN

EKİN
Basım Yayın Dağıtım
2023

© 2023 Ekin Yayınevi
Tüm hakları mahfuzdur. Bu kitabın tamamı ya da bir kısmı 5846 Sayılı Yasa'nın hükümlerine göre, kitabı yayınlayan yayınevinin izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılamaz, özetlenemez, yayınlanamaz, depolanamaz.

Sertifika No: 48743

ISBN: 978-625-6559-02-8

Sayfa Düzeni / Kapak Tasarımı: Vildan YAVUZ

Baskı ve Cilt:
Sonçağ Yayıncılık
Matbaacılık Reklam
San Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı
48/48 İskitler - Ankara
Tel.: (0312) 341 36 67
Sertifika No: 47865

Baskı Tarihi: Eylül 2023

EKİN Basım Yayın Dağıtım
Şehreküstü Mah. Cumhuriyet Cad.
Durak Sk. No: 2 Osmangazi / BURSA
Tel .: (0.224) 220 16 72 - 223 04 37
Fax.: (0.224) 223 41 12
e-mail: info@ekinyayinevi.com
www.ekinkitap.com

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM
GEÇİŞ EKONOMİSİ SÜRECİNDE TÜRKİYE:PİYASA EKONOMİSİ SOSYAL DEVLET TARTIŞMASI, ... 1

2. BÖLÜM
GELİR DAĞILIMI SORUNU ve POLİTİKALARI, ... 19

3. BÖLÜM
DEVLETİN BORÇLANMA SORUNU ve İÇ-DIŞ BORÇLANMA POLİTİKALARI 57

4. BÖLÜM
KAMU MALİYESİ ve MALİYE POLİTİKASI: VERGİ ve HARCAMA POLİTİKALARI 87

5. BÖLÜM
ÇALIŞMA ve SOSYAL GÜVENLİK POLİTİKALARI 115

6. BÖLÜM
İŞSİZLİK ve İSTİHDAM POLİTİKALARI 141

7. BÖLÜM
ENFLASYON SORUNU ve ÇÖZÜM POLİTİKALARI 167

8. BÖLÜM
TARIM SEKTÖRÜ YAPISAL ANALİZİ ve AVRUPA BİRLİĞİ ORTAK TARIM POLİTİKASINA UYUM ÇALIŞMALARI 183

9. BÖLÜM
SANAYİ SEKTÖRÜ YAPISAL ANALİZİ ve SANAYİ POLİTİKALARININ AVRUPA BİRLİĞİ'NE UYUMU 207

10. BÖLÜM
HİZMETLER SEKTÖRÜNÜN YAPISAL ANALİZİ ve HİZMET POLİTİKALARININ AVRUPA BİRLİĞİ'NE UYUMU, ... 245

11. BÖLÜM
ENERJİ SEKTÖRÜ YAPISAL ANALİZİ ve AVRUPA BİRLİĞİ ORTAK ENERJİ POLİTİKASINA UYUMU 269

12. BÖLÜM
ENERJİ SEKTÖRÜ YAPISAL ANALİZİ: TÜRKİYE'NİN KAFKASYA-ORTA DOĞU-ORTA ASYA-KUZEY AFRİKA ENERJİ POLİTİKALARI 283

13. BÖLÜM
PARA POLİTİKASINDA SINIRLARI ZORLAMAK:TÜRKİYE'DE 2021 KIRILMASI ve YIKICI ETKİLERİ 307

14. BÖLÜM
1980-2020 YILLARINDA UYGULANAN İSTİKRAR POLİTİKALARININ CARİ İŞLEM DENGESİ ve EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: VAR ANALİZİ ÖRNEĞİ 331

15. BÖLÜM
ÖDEMELER DENGESİ ve POLİTİKALARI 355

16. BÖLÜM
DIŞ TİCARET REJİMİ ve POLİTİKALARI 371

17. BÖLÜM
KAMBİYO REJİMLERİ ve TÜRKİYE'DE UYGULANAN DÖVİZ KURU POLİTİKALARI 395

18. BÖLÜM
DOĞRUDAN YABANCI SERMAYE YATIRIMLARI ve POLİTİKALARI 413

19. BÖLÜM
YOKSULLUK ve YOKSULLUĞU AZALTMA POLİTİKALARI 435

20. BÖLÜM
KIRSAL KALKINMA POLİTİKALARI 463

21. BÖLÜM
DÜNYA'DA ve TÜRKİYE'DE SERBEST BÖLGELER 481

22. BÖLÜM
E-TİCARETİN TÜRKİYE'DE EKONOMİK ve FİNANSAL PİYASALARA ETKİLERİ 511

23. BÖLÜM
YEREL BÜYÜME SÜRECİNDE ANADOLU KAPLANLARI MODELİ 539

24. BÖLÜM
TEKNOLOJİK ÜRÜN İHRACATININ DIŞ TİCARET HADDİ ÜZERİNDEN EKONOMİYE ETKİSİ 563

25. BÖLÜM
KUR DEĞİŞİMLERİNİN MAKRO EKONOMİK DEĞİŞKENLER ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ 579

23. BÖLÜM
YEREL BÜYÜME SÜRECİNDE ANADOLU KAPLANLARI MODELİ[1, 2]

ÖZET

Anadolu Kaplanları, Türkiye'de son yıllarda ekonomik güç merkezi olarak ortaya çıkan ve hızla büyüyen bir grup şehri ifade eder. Bu şehirler, Türkiye'nin orta ve doğu bölgelerinde yer almaktadır. "Anadolu Kaplanları" kavramı genellikle bu şehirlerin müşterek ekonomik başarılarını ve ülkenin ekonomik büyümesini yönlendirme potansiyellerini tanımlamak için kullanılır. Bu şehirler; Kayseri, Gaziantep, Konya, Denizli, Kahramanmaraş ve Balıkesir'den oluşmaktadır. Anadolu Kaplanları; stratejik konumları, proaktif yerel yönetim politikaları ve vasıflı işgücü sayesinde son yıllarda önemli bir ekonomik büyüme performansı ortaya koymuştur. Anadolu Kaplanlarının başarısının ana nedenlerinden biri, stratejik öneme sahip olan konumlarıdır. Konumları, onları ticaret için önemli bir merkez haline getirmektedir. Bu başarıya katkı sağlayan bir diğer faktör de yerel yönetimlerin proaktif politikalarıdır. Yerel makamlar; yeni yatırımları çekmek, girişimciliği desteklemek ve elverişli bir iş ortamı yaratmak için proaktif bir yaklaşım benimsemiş ve sanayi bölgeleri kurmuş, yeni işletmeler için mali teşvikler sağlamış ve bürokrasiyi hafifleterek, düşük vergiler ve akıcı düzenleyici süreçler gibi iş dostu politikalar oluşturmuşlardır. Anadolu Kaplanlarının Türkiye'nin ekonomik büyümesini yönlendirme ve gelecekte daha da başarılı olma potansiyeline sahip olduğu öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Anadolu Kaplanları, Yerel Ekonomiler, Ekonomik Büyüme

[1] Doç. Dr. Mustafa KARABACAK, Uşak Üniversitesi, İktisat Bölümü, mustafa.karabacak@usak.edu.tr; ORCID ID: 0000-0001-8753-6833.

[2] Prof. Dr. Oytun MEÇİK, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, İktisat Bölümü, oytunm@ogu.edu.tr; ORCID ID: 0000-0002-7409-6266.

KAYNAKÇA

Abdin, M. D. J. (2018). *Concept and Importance of Industrial Cluster Development.* SSRN.

Agrawal, A., ve Cockburn, I. (2003). The Anchor-tenant Hypothesis: Exploring the Role of Large, Local, R&D-intensive Firms in Regional Innovation Systems. *International Journal of Industrial Organization, 21*(9), 1227–1253.

Akçakaya, M. & İlhan, K. (2021). Bürokrasi-Siyaset İlişkisi Bağlamında Başkanlık ve Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemlerinin İncelenmesi. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 23 (3), 589-624. DOI: 10.26745/ahbvuibfd.996578

Akçomak, İ. S. (2018). *Ahlaksız Büyüme*. Ankara: Efil Yayınevi.

Bartik, T. J. (1991). Effects of Economic Development Policy on Individual Earnings, Income Distribution, and Economic Efficiency. In *Who Benefits from State and Local Economic Development Policies?* (pp. 157–186). W. E. Upjohn Institute.

Beer, A., ve Clower, T. L. (2019). *Globalization, Planning and Local Economic Development*. Routledge.

Cizre-Sakallioglu, U. ve Yeldan, E. (2000). Politics, Society and Financial Liberalization: Turkey in the 1990s. *Development and Change,* (31) 481-508.

Cox, K. R. ve Mair, A. (1988). Locality and Community in the Politics of Local Economic Development, *Annals of the Association of American Geographers*, *78*(2), 307-325.

Cörvers F. ve Mayhew, K. (2021). Regional Inequalities: Causes and Cures, *Oxf Rev Econ Policy, 37*(1): 1-16.

Çeviker Gürakar, E. (2018). Kayırma Ekonomisi. İstanbul: İletişim Yayınları.

Demirel, T. (2018). Turgut Özal: Reformcu Bir Siyasetçi Hakkında Bazı Notlar. *Muhafazakar Düşünce*, *15*(55): 57-75.

Eren, A. (2006). *Türkiye Ekonomisi*. Ankara: Ekin Kitabevi.

Erman, T. (2013). Küresel ve Yerel Dinamikler Altında "Anadolu Kaplanı" Kentleri. *İdealkent, 4*(8), 50-73.

Feiock, R. C. (1991). The Effects of Economic Development Policy on Local Economic Growth. *American Journal of Political Science*, *35*(3), 643–655.

Filiztekin, A., ve Tunalı, İ. (1999). Anatolian Tigers: Are They for Real? *New Perspectives on Turkey, 20*, 77-106.

Gertler, M. S. (2010). Rules of the Game: The Place of Institutions in Regional Economic Change. *Regional Studies*, (44), 1–15.

Goodwin, M. (2013). Regions, Territories, and Relationality: Exploring the Regional Dimensions of Political Practice. *Regional Studies, 47*(8), 1181–1190.

Halifeoğlu, M. (2019). Hangi Hegemonya Projesi? Adalet ve Kalkınma Partisi'nin Sermaye Birikimi ile İmtihanı. *Alternatif Politika*, *11* (Özel Sayı). http://search/yayin/detay/387905

İkiz, A. S. (2020). Turgut Özal ve AK Parti Dönemi Türkiye ABD İlişkilerinin Ekonomi Politiği. *Turkish Studies - Economy, 15*(3), 1385-1395.

İlgüner, M. ve Asplund, C. (2011). *Marka Şehir*. İstanbul: Markating Yayınları.

Jonas, A. (2012). Region and Place: Regionalism in Question. *Progress in Human Geography, 36*(2), 263–272.

Jones, M. (2009). Phase Space: Geography, Relational Thinking and Beyond. *Progress in Human Geography, 33*(4), 487–506.

Kalkar, Ö. Ş. ve Öcal, A. (2020). *Bir İçerik Analizi: Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi.* Balıkesir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi , *1* (2); 1-30 .

Karagöz, B. (2020). *Kentlerarası Rekabette Balıkesir ve Ekonomisi*. Ankara: Gece Kitaplığı.

Keyman, E. F. ve Koyuncu Lorasdağı, B. (2010). *Kentler: Anadolu'nun Dönüşümü, Türkiye'nin Geleceği*. İstanbul: Doğan Kitap.

Kitson, M.; Martin, R. ve Tyler, P. (2004). Regional Competitiveness: An Elusive yet Key Concept?, *Regional Studies,* 38(9), 991-999.

Kosebalaban, H. (2007). The Rise of Anatolian Cities and the Failure of the Modernization Paradigm. *Critique: Critical Middle Eastern Studies, 16*, 229 - 240.

Kutlay, M. (2011). Economy as the "Practical Hand" of "New Turkish Foreign Policy": A Political Economy Explanation. *Insight Turkey*, *13*(1), 67-88.

Lukkarinen, M. (2005). Community Development, Local Economic Development, and the Social Economy. *Community Development Journal*, *40*(4), 419–424.

MacLeod, G. ve Jones, M. (2007). Territorial, Scalar, Networked, Connected: In What Sense a 'Regional World'?. *Regional Studies, 41*(9), 1177–1192.

Mortan, K. ve Arolat, O. S. (2009). *Denizli Ekonomisine Bakış*. İstanbul: Heyamola Yayınları.

OECD (2023). *Job Creation and Local Economic Development 2023: Bridging the Great Green Divide*. Paris: OECD Publishing.

OECD (2016). *OECD Regional Outlook 2016: Productive Regions for Inclusive Societies*. Paris: OECD Publishing.

OECD (2003). *Entrepreneurship and Local Economic Development: Programme and Policy Recommendations, Local Economic and Employment Development (LEED)*. Parsi: OECD Publishing.

Oğuztimur, S. (2018). Turkey's Entrepreneur Weapons: The Driving Forces Behind Anatolian Tigers. *Journal of Management Marketing and Logistics, 5*(2), 96-103.

Özbek, O. (2011). *The Historical Roots of Entrepreneurship in South-Central Anatolia in Turkey*. ERSA Conference Papers, European Regional Science Association.

Öztürk, Ş. (2021). *Türkiye'de Neo-Liberal Politikaların Uygulanmasında Devletin Siyasi ve İktisadi Rolü: Anavatan Partisi (1983-1989) ve Ak Parti (2003-2011) Dönemlerinin Karşılaştırılması*. İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi.

Pamuk Ş. (2014). *Türkiye'nin 200 Yıllık İktisadi Tarihi*. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Pamuk Ş. (2008). Anadolu Kaplanları: Industrial Districts & Regional Development. *International Journal of Urban and Regional Research*, (32), 305-323.

Pamuk S., Williamson J. G. ve Atack J. E. (2012). Conceptual Framework for Economic Growth. *Handbook of Cliometrics*, 1-22.

Rokhim, R.; Wulandari, P. ve Wahyuni, S. (2021). Assessment of Local Economic Development and Its Factors to Improve Welfare in the Several Regions in Indonesia. *Earth and Environmental Science*, (716).

Shehovtseva, L. S. ve Chernyshkov, P. P. (2015). Objectives and Institutions of Regional Development: Interdisciplinary Methodology, *International Journal of Economics and Financial Issues, 5*(Special Issue), 19-24.

Swyngedouw, E. (1997). Neither Global nor Local: 'Glocalization' and the Politics of Scale. In *Reasserting the Power of the Local*, (Eds. E. Swyngedouw), (pp. 137–166). Guildford: Longman.

Şahin, H. (2009). *Türkiye Ekonomisi*. Bursa: Ezgi Kitabevi.

Şahin, M. (2010). "Anadolu Kaplanları" Türkiye'yi Ortadoğu ve Afrika'da Etkili Kılıyor. *Ortadoğu Analiz, 2*(17), 94-99.

https://www.tccb.gov.tr/cumhurbaskanlarimiz/turgut_ozal/

Tok, M. E. (2015). Does "Embeddedness" Create Miracles? The Case of the "Anatolian Tigers" in Turkey. *Canadian Social Science, 11*(4), 28-39.

Uludağ, R. (2011). *Ekonomik Büyüme Sürecinde Kitler ve Toki*. Ankara: SSB Yayıncılık.

Yenal, O. (2010). *Cumhuriyet'in İktisat Tarihi*. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Youtie, J., ve Shapira, P. (2008). Building an Innovation Hub: A Case Study of the Transformation of University Roles in Regional Technological and Economic Development. *Research Policy, 37*(8), 1188–1204